

TEDENSKE SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto IX.

V Ljubljani, dne 8. junija 1933.

Štev. 23.

Veliko protirevizionistično zborovanje v Beogradu

POGLED NA VELIKANSKO MNOŽICO, KI SE JE V NEDELJO PRED NARODNIM GLEDALISCEM V BEOGRADU UDELEŽILA VELIČASTNEGA ZBOROVANJA PROTI REVIZIONISTOM V SOSEDNJIH DRŽAVAH, KI HOCEJO TAKO POPRAVITI MEJE, DA BI PRISLO SE VEČ JUGOSLOVENOV POD TUJCE.

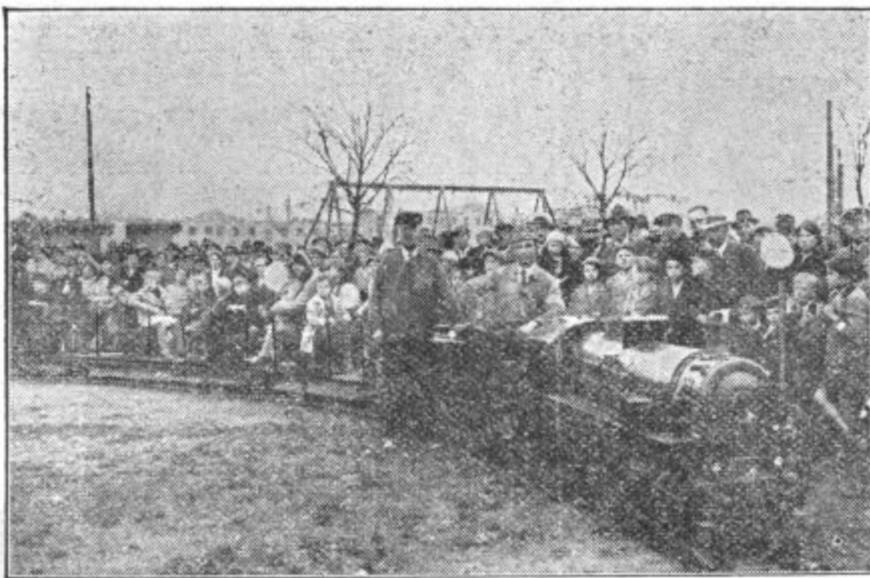
POSVETOVANJE MALE ANTANTE V PRAGI. Pričujoča slika je bila posneta ob prihodu zunanjih ministrov držav Male antante v Pragi. Ob strani so minister g. dr. Beneš (3), ki je v spremstvu višjih uradnikov zunanjega ministrstva ter poslaništev čakal na predstavnika obeh zaveznških držav, poleg njega sta zunanja ministra g. dr. Jevtić (1) in g. Titulescu (2), zadaj pa naš poslanik v Pragi g. dr. Grisogono (4). V sredini so gospe soproge vseh treh ministrov. — Slika desno: Naš zunanji minister g. dr. Jevtić podpisuje listino o ratifikacijinega pakta Male antante

LJUBLJANSKI VELESEJEM. Med pozdravnim govorom predsednika Bonača. Od leve na desno: zastopnik ministra vojske in mornarice general Antonije Pekić, minister za socialno politiko Ivan Pucelj, zastopnik Nj. Vel. kralja divizionar Vladimir Cukavac, senator dr. Gustav Gregorin, predsednik Ivan Bonač, zastopnik ministra za notranje zadeve podban dr. Otmar Pirkmajer, soproga avstrijskega konzula gospa Orsini in župan dr. Dinko Puc. Na levi industrijalec Dragotin Hribar, ravnatelj Krejčič in ravnatelj TPD dr. Skubic.

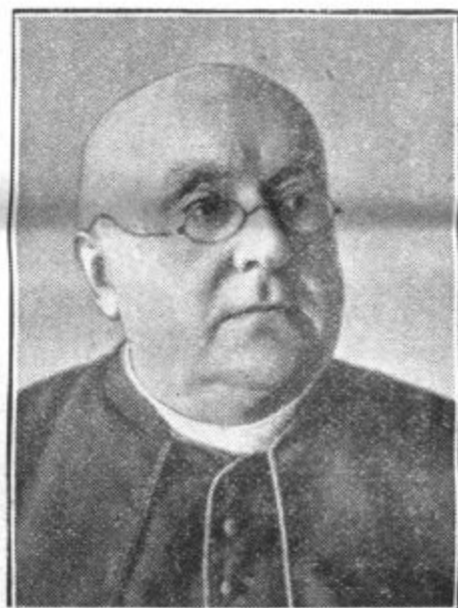
Pogled na množico, ko je bil otvorjen XIII. ljubljanski velesejem med sviranjem državne himne

PRITLIKAV VLAK V LJUBLJANI. Najmanjša uporabna lokomotiva obratuje letos na ljubljanskem velesejmu. Lokomotiva doseže brzino 30 km na uro in vleče pri vzponu 20% okrog 1000 kg. Zgradil jo je Dunajčan Franz Kúbeck, izprašani viakovodja. Tudi priklopljene tri vagončke je izdelal Kúbeck sam. Po vsem sejnišču so položili 30 cm širok tir, po katerem vozi ta pritlikava železnica posetnike velesejma.

Andrej Kalan

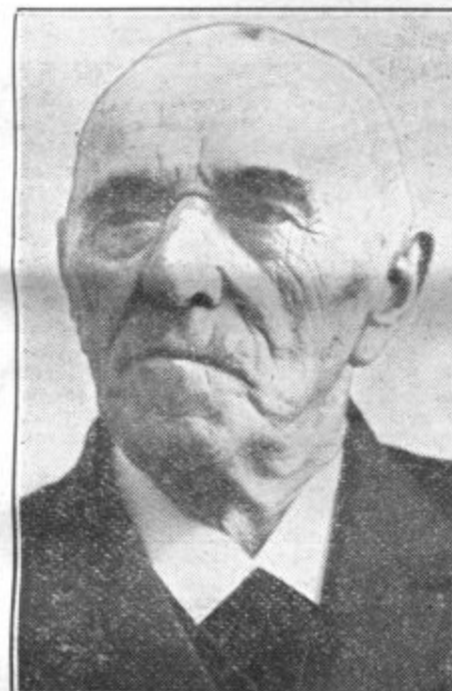
Preteklo soboto je umrl v Marijanišču v Ljubljani, zadet od kapi, stolni prošt in generalni vikar ljubljanske škofije, prelat g. Andrej Kalan. Z njim smo izgubili blagega narodnega svečenika starejše generacije, ki mu še tako burni politični dogodki in spori nikdar niso mogli niti zastrniti, kaj šele zatreti zavesti in občutkov najlepše svečeniške dolžnosti. Ves čas svojega življenja je bil kot vzgojitelj in dobrotnik mladine največji, velik in priljubljen pa je bil tudi kot delavec in organizator na polju splošne narodne prosvete. Plodovito se je udeleževal tudi kot ljudski pisatelj, pomembno pa je bilo tudi njegovo politično delovanje, ki je bilo vedno v skladu z njegovimi splošno prizanimi osebnimi vrtilinami. Rodil se je 2. decembra 1858. v Pevnu pri Stari Loki, gimnazijo in teologijo pa je študiral v Ljubljani, kjer je bil posvečen leta 1882. Služboval je kot kaplan v Predosljah, Predvoru, Cerkljah, Trnovem v Ljubljani, l. 1896. pa je postal stolni kanonik. L. 1907. je bil predlagan za stolnega dekana, deželni predsednik pa je s svojim poročilom v nacionalnem delovanju Kalanovem dosegel, da ga cesar ni hotel imenovati. V političnih

razlogov ga je dunajska vlada pozneje se enkrat odiknila in je bil šele po prevratu imenovan za stolnega prošta. Ko je postal l. 1900. ravnatelj Marijanišča, je v kratkem času prenovil in razširil gospodarska poslopja zavoda in je žrtvoval za to tudi mnogo lastnih sredstev. K prvotni stavbi na Poljanski cesti je prizidal velik konvikt za srednješolce. Po prevratu je v Marijanišču otvoril dijaško in akademsko menzo. Nekaj časa je bil prelat Kalan predsednik Kmetijske družbe, a posebno vnmemo pa se je udeleževal kot predsednik Čeberskega društva. Več let je bil glavni urednik »Slovenca«, dolga leta pa tudi vodja »Domoljuba«. Udeleževal se je močno tudi v političnem življenju. Velik ugled in spoštovanje si je pridobil tudi pri političnih nasprotnikih. V narodni vladi je bil poverjenik za kmetijstvo do pomladi leta 1920. Potem se je ponovno umaknil v politično ozadje ter posvetil vse svoje plodne moči v prvi vrsti dobrotelosti. Karkoli je storil, vse je bilo izraz njegove plemenite osebnosti. Pridobil si je ne glede na vse razlike političnega in kulturnega mišljenja splošno spoštovanje in vsakdo mora priznati, da je bilo njegovo življenje v polni meri posvečeno Bogu in narodu. Ker je vse njegovo delovanje vedno nosilo pečat njegove velikodušne osebnosti, ga bo narod ohranil v blagem in častnem spominu.

Vekoslav Spinčič

V Kastvu je bil pretekli teden položen k večnemu počitku veliki narodi voditelj, učitelj in svečenik Vekoslav Spinčič. Za svojo Istro je deloval Spinčič že pred vojno od ranih dijaških let, potem pa kot duhovnik, profesor, šolski nadzornik in parlamentarec skozi pol stoletja in si je tako že tedaj pridobil v največji meri ljubezen in spoštovanje naroda. Za mašnika ga je posvetil o božiču 1871. Škof Legat, mladi duhovnik pa je čital prvo sv. mašo ne v svojem ljubljenskem Kastvu, temveč prav skromno v Trstu. Duhovniški poklic si je, kakor se vidi iz njegovega popolnoma Bogu in narodu posvečenega življenja, izbral z namenom najintenzivnejšega dela na polju narodne vzgoje in prosvete. Vse svoje življenje je z največjo častjo in dostojanstvom nosil svoje svečeniško oblačilo. Da bi svoje poslanstvo lažje izvrševal, se je takoj po mašniškem posvečenju podal v Prago ter se vpisal na tamošnjo univerzo kot slušatelj zgodovine in zemljepljaja. Leta 1885. je svoje studije dovršil in postal profesor te stroke. Kot profesor in pozneje kot šolski nadzornik se je ves čas

boril tudi za narodne šole. Ko je leta 1891. privedel svoje istrske Hrvate na veliko razstavo v Zagrebu, se je za pozdrav zagrebškega mestnega župana zahvalil z željo uedinjenja vseh Hrvatov in vseh Jugoslovenov, Zagreb pa je imenoval hrvaško prestolnico. Dolga leta je bil Spinčič istrski poslanec v dunajskem parlamentu, po uedinjenju pa v jugoslovenskem. Kandidaturo pri zadnjih volitvah je prevzel z največjim veseljem. Iz načina, kako je veliki pokojnik odgovoril na znano škofovsko potisokolsko poslanico, se najbolje vidi njegovo naziranje o vlogi cerkve v življenju naroda, katero je pač z največjo doslednostjo uveljavljal vse svoje življenje. Baš njegova zvestoba do vere in duhovniškega poklica mu je narekovala kakor vse borbe za narodne pravice tudi ta odpor proti spomenici. Njegova izjava je bila v najpopolnejšem skladu z vsem njegovim delovanjem in z vsem njegovim, Bogu in narodu posvečenim življenjem. To življenje je bilo velik plamen najčistejše domovinske ljubezni. Svetal zglede velikega Hrvata in Jugoslovena, pravega narodnega svečenika, voditelja in učitelja Vekoslava Spinčiča nam mora ostati dragocena za vse veke.

MANIFESTACIJA JRKD V NOVEM SADU. Pogled na ogromno množico udeležencev nedeljske manifestacije JRKD v Novem Sadu. V ospredju spreveda so ministri gg. dr. Kramer, dr. Tomašič, dr. Srkulj in drugi, ki so govorili na tem veličastnem shodu.

S KONGRESA PENKLUBOV V DUBROVNIKU. Silka kaže večjo skupino udeležencev kongresa PEN-klubov (mednarodne zveze pisateljev, ki ima namen širiti med ljudmi miroljubnost in strpnost) pred starim dvorcem v Dubrovniku.

OTVORITEV POTUJOČE KMETIJSKE RAZSTAVE. Skupina odličnih gostov, ki so prisostvovali otvoritvi 1. t. m. v Ljubljani. Od leve na desno: načelnik kmetijskega oddelka banske uprave inž. Zidanšek, podban dr. Pirkmajer, zastopnik Nj. Vel. kralja brigadni general Popović, ban dr. Marušič in župan dr. Puc.

Kronika preteklega tedna

TRAGIČNA SMRT MLADEGA DELAVCA. Pretekli teden se je pripetila velika nesreča na Drenovem griču, ki jo je povzročil neki avtomobilist. Žrtvi skrajno neprevidnega avtomobilista sta postala 26-letni Ježe Smrtnik in pa 28-letni kurjač France Petrič, oba doma z Vrhnike. Petrič, ki je bil pri tem težje notranje in zunanje poškodovan, je v ljubljanski bolnici umrl. Skupina fantov na kolesih je vozila mirno in počasi proti Vrhniki, ko pa so prišli do gostilne na Vrtici, jim je prišel nasproti neznan avtomobilist. Pred tem pa so se morali ogniti tudi konju, ki je stal pred hišo brez nadzorstva in se je jel plašiti. Komaj so bili mimo hiše, pa je pridrvel za fanti drugi avtomobil in ta se je zaletel naravnost v Smrtnika in Petriča, ki sta vozila zadaj za skupino. Zalet avtomobila je bil tako silen, da odvrge Petriča kakih 12 m, Smrtnika pa 18 m dalje po cesti. Pri priči sta obležala oba nezavestna s hudimi poškodbami. Oba poškodovanca so takoj prenesli ljudje v bližnjo hišo in ju izprali, kmalu za tem pa je prišel na Drenov grič reševalni avto, ki je oba odpeljal v bolnico. Petrič, ki je imel počeno lobanjo, poškodbe na levi nogi, več ran pod vratom in bradi ter dvakrat zlomljeno desno nogo, je bil ves čas pri zavesti in se je onesvestil šele ponoči ter nato kmalu izdihnil. Smrtnikovo stanje je še vedno nevarno, vendar pa je upati, da bo ozdravel. V zadevi nesreče je uvedena stroga preiskava in se bo ves dogodek obravnaval pred sodiščem.

SMRT VRLEGA NARODNJAKA. Za vedno je pretekli četrtek zatisnil svoje trudne oči po dolgotrajni težki bolezni posestnik in gostilničar v Sednji vasi pri Poljanah g. Ignacij Čadež v 73. letu starosti. Pokojnik je bil znamenita osebnost pred in povojne dobe v Poljanski dolini, odločen narodnjak in vnet podpornik naprednega pokreta. Za napredno stvar se je vedno pri volitvah in pri vseh društvenih ustanovah in pokretnih uveljavljal v prvih vrstah. Sodeloval je pri ustanovitvi prvega sokolskega društva v dolini, v žirih, z enako vnemo pa se je udeleževal tudi pri domačem Sokolu, ki je bil ustanovljen po vojni, s posebno vnemo pa tudi pri zgradbi Sokolskega doma v Gorenji vasi. Z njim lega v grob velik kronist važnih dogodkov v Poljanski dolini tekom zadnjega pol stoletja. Večkrat je bil poljanski župan, član in načelnik cestnega odbora ter zaupnik v raznih ustanovah. Poljanski župan pa je sedaj njegov sin Anton. Njegovo gospodarstvo je bilo izborna, bil pa je tudi znan kot dober čebelar. Anžovčeva hiša — njegov dom, je bila znana daleč na okrog, kajti pokojnik je bil zelo dobrega srca in je marsikaterega potrebnega potnika podpl za nadaljevanje poti, posebno pa je bil naklonjen siromašnim dijakom. Možu odločnega značaja časten spomin.

ZADNJA POT ODLIČNEGA VZGOJITELJA. Uglednemu vzgojitelju, javnemu delavcu in zvestemu Sokolu, upokojenemu nadučitelju g. Tomu Petrovcu, ki je umrl prejšnji torek, je izkazala velika množica prijateljev, tovarišev in znancev zadnjo čast. Tako so se udeležili pogreba številni Sokoli v kroju ter člani pevskega društva iz Domžal, ki so položili na grob dva lepa venca, mnogi učitelji iz kamniškega okraja, župana iz Jarš in Domžal, za UJU predsednik g. Dimnik, za Društvo upokojenih učiteljev g. Gaberšek, za sokolsko župo br. Krapež in br. Kajzelj ter mnogoštevilni prijatelji, ki si jih je pridobil blagi pokojnik med svojim dolgoletnim službovanjem in javnim delom. Posebne zasluge si je pridobil za domžalsko Sokolsko društvo, katerega član je bil od leta 1906., ko je prišel službovat v Jarše, do svoje smrti. Tajniške posle je opravljaj 7 let, po več let je bil starosta in podstarosta, ves čas pa član upravnega odbora. Zaslužno se je udeleževal tudi vodboru za zgradbo Sokolskega doma, ki je bil odprt 1. 1911. V trajnem hvaležnem spominu bo ostal tudi učitelstvu kamniškega okraja, kjer je 15 let, in to v najtežjih časih deloval v učiteljski organizaciji ter zastopal interes učiteljstva in šole tudi v okrajnem šolskem svetu. O njegovem zaslužnem delovanju v Jaršah pri Domžalah je spregovoril tudi domžalski šolski upravitelj g. Stenovec, ko se je na grobu poslovil od zaslužnega pokojnika, ki bo od vseh, ki so ga poznali, ohranjen v častnem spominu.

PETDESETLETNICA CELJSKE OBRTNE NADALJEVALNE ŠOLE. Šola je ena najboljših v banovini in so ji izrekle priznanje tudi nadrejene oblasti ter javnost. Danes prinašamo tudi sliko učiteljstva ob zlatem jubileju zavoda, in sicer so po vrsti od desne na levo: Jurjevčič Marija, učiteljica, župančič Ivana, šolska upravnica, Bizjak Joško, vodja obrt. nad. šole, dr. Alojz Gorican, mestni župan celjski in predsednik šolskega odbora, Pečevšek Rihard, sreski šolski referent, Zupanek Barbara, učiteljica, Piano Ana, učiteljica; v drugi vrsti: Golob Karel, mizarski mojster, Vehovar Franjo, tovarnar, Beg Dušan, profesor, inž. Sajovic Srečko, ravnatelj mestne elektrarne, dr. Fischer Josip, zdravnik, Zohar Franc, poslovodja pri Westnu, Grašel Josip, učitelj, Hojkar Izidor, prirojalec; v tretji vrsti: učitelji: Kramer Jan, Baša Anton, Zdošek Mirko, Valenčič Josip, Gobec Nekoslav, Zemljčič Branko in Likar Franjo; v četrti vrsti pa učitelji: Prelog Miloš, Jerše Josip, Srabotnik Gvido in Pogačnik Janko.

LEPO PROSVETNO SLAVJE V LESCAH. V šoli Nj. Vis. kraljeviča Andreja v Lescah je bila nedavno zaključena gospodinjstva šola, ki je znana že daleč na okrog pod imenom »Selske domačice«. Prirejena je bila tudi pestra razstava gospodinjstev in ročnih izdelkov. Lepega slavlja so se udeležili kot zastopnik bana načelnik kmetijskega oddelka g. inž. Zidanšek, referent za kmetijsko šolstvo svetnik g. Krošelj, sreski načelnik g. dr. Vrečar, kmetijski sreski referent g. inž. Rataj, župnik g. Avsec, župan g. Ažman, šolski upravitelj g. Knez, učitelj g. Rutar ter voditeljica tega tečaja gospa Jegličeva in Čibejeva. Odlični gostje so se laskavo izrazili o velikem uspehu ustanove.